

Vergaderjaar 2025–2026

36 800 VIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2026

Nr. 86

AMENDEMENT VAN DE LEDEN MOORMAN EN PATIJN

Ontvangen 12 februari 2026

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

De begrotingsstaat wordt als volgt gewijzigd:

I

In **artikel 01 Primair onderwijs** worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verlaagd** met **€ 13.400** (x € 1.000).

II

In **artikel 01 Primair onderwijs** worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verhoogd** met **€ 13.400** (x € 1.000).

Toelichting

Met dit amendement beogen de indieners ervoor te zorgen dat de kinderen van arbeidsmigranten net zoals de kinderen van asielzoekers extra begeleid kunnen worden in het primair onderwijs. Met dit amendement wordt het verschil tussen de bekostiging van nieuwkomers-onderwijs voor kinderen van asielzoekers en arbeidsmigranten reeds vanaf 2026 verkleind, op de wijze die is voorzien voor 2028.¹ Dit doen de indieners door de aanvullende onderwijsbekostiging voor de kinderen van arbeidsmigranten op te hogen met 13,4 miljoen. Als gevolg van het amendement zal ook de Regeling bekostiging WPO en WEC 2026 moeten worden aangepast, zodat de rekenregels in overeenstemming worden gebracht met het extra bedrag dat aan het onderwijs voor overige vreemdelingen wordt toegekend. Op deze manier kunnen kinderen van arbeidsmigranten ondersteunend taalonderwijs krijgen zonder dat de druk op scholen te groot wordt.

¹ Zie memorie van toelichting begroting OCW blz. 45 en IBO «Bouwstenen voor doordachte sturing op arbeidsmigratie» blz. 162

Kinderen van arbeidsmigranten vallen momenteel onder een andere regeling dan kinderen van asielzoekers. Voor een kind van een asielzoeker kreeg een school in 2025 13.802 euro extra per jaar om het speciale nieuwkomersonderwijs te bekostigen, terwijl dat voor overige nieuwkomers slechts 4.288 euro was.² Kinderen van arbeidsmigranten vallen onder die laatste categorie «overige nieuwkomers». In het tweede jaar krijgen scholen voor extra taalonderwijs voor kinderen van asielzoekers 2.076 euro, terwijl ze het tweede jaar voor overige vreemdelingen niets meer krijgen. Steeds meer scholen – zoals bijvoorbeeld in delen van Den Haag – hebben juist alleen te maken met die tweede categorie, waardoor ze de financiering niet rond krijgen en leerlingen soms niet in de taalonderwijs klassen kunnen blijven. De indieners willen het verschil tussen deze twee groepen verkleinen, en zetten hiertoe een eerste stap met dit amendement.

Er zijn naar schatting rond de 50.000 kinderen van arbeidsmigranten in een kwetsbare positie in Nederland.³ Deze kinderen groeien op in gezinnen met een huishoudinkomen dat valt binnen de onderste 57 procent van het Nederlands gemiddelde. Het gaat om 24.040 basisschoolkinderen en 12.990 tieners van 13–18 jaar. Hoewel zij net als de kinderen van asielzoekers een taalachterstand hebben, worden zij nauwelijks meegenomen in de regeling voor het nieuwkomersonderwijs om taallessen voorrang te geven. Kinderen van arbeidsmigranten krijgen echter juist vaker te maken met extra uitdagingen aangezien zij vaker voor een korte periode terugkeren naar het thuisland waardoor het moeilijker wordt om de Nederlandse taal eigen te maken, door de onregelmatige werktijden van hun ouders en de mate waarin ze op zichzelf aangewezen zijn en soms doordat de kinderen van arbeidsmigranten pas op latere leeftijd naar school gaan (in sommige landen pas vanaf 10 jaar oud). Dit voorstel draagt bij aan het verbeteren van de omstandigheden van deze kinderen, op dit moment is de bekostiging voor deze doelgroep ontoereikend, zo onderzocht het IBO.

Het IBO onderzocht in 2025 wat er nodig is om de omstandigheden waarin arbeidsmigranten die in Nederland leven te verbeteren.⁴ In 5 bouwstenen doet het IBO beleidsaanbevelingen waarin niet alleen wordt gekeken naar de arbeidsomstandigheden maar ook naar maatschappelijke impact, en eerlijke verdeling van kosten en baten (bouwsteen 4). In bouwsteen 4.6 zet het IBO uiteen dat aanvullende onderwijsbekostiging voor primair onderwijs gelijk moet worden getrokken met het niveau van kinderen van asielzoekers. Met dit amendement wordt er slechts een stap genomen in de goede richting aangezien het IBO berekend dat er 53 miljoen extra nodig is om de regeling volledig gelijk te maken voor beide groepen. Er zal in de toekomst een groter bedrag nodig zijn om deze groepen volledig op gelijke voet te stellen. Het IBO laat zien dat het nodig is om het onderscheid tussen kinderen van asielzoekers of overige vreemdelingen te laten vervallen. Hierdoor wordt het voor scholen eenvoudiger om een aanvraag in te dienen, ook komt dit ten goede van de uitvoerbaarheid volgens het IBO, aangezien ook DUO dit onderscheid niet hoeft te toetsen. Beide groepen vallen dan dus onder de noemer «Nieuwkomers (asielzoekers en overige vreemdelingen)». Het doel van de maatregel is dus niet alleen het verbeteren van toegang naar onder-

² IBO «Bouwstenen voor doordachte sturing op arbeidsmigratie»: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2025/07/11/bouwstenen-voor-doordachte-sturing-op-arbeidsmigratie>.

³ Risbo, in opdracht van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid «Kwetsbaarheid en veerkracht»: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2024/05/13/bijna-50.000-kinderen-van-arbeidsmigranten-in-kwetsbare-positie>

⁴ IBO «Bouwstenen voor doordachte sturing op arbeidsmigratie»: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2025/07/11/bouwstenen-voor-doordachte-sturing-op-arbeidsmigratie>

steunend onderwijs voor kinderen van arbeidsmigranten, maar ook het verzachten van de druk op de maatschappij en met name de druk op scholen voor deze extra ondersteuning.

De dekking voor dit amendement is gevonden op Artikel 1 van de begroting en komt uit het beleidsmatig gereserveerde budget van 0,27%. Vanaf 2028 is er bij de voorjaarsnota 13,4 miljoen toegevoegd aan het budget voor nieuwkomersonderwijs om de bedragen deels gelijk te trekken. Wat de indieners betreft is er ook in 2026 en 2027 al budget nodig. Met dit amendement wordt ook gevraagd een bedrag van € 13,4 miljoen voor 2027 te reserveren.

Moorman
Patijn